

โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
และแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุข เครือข่ายบริการสุขภาพ โรงพยาบาลพุนพิน

๑. ประเภท โครงการตามยุทธศาสตร์โรงพยาบาล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๑
 โครงการพัฒนางานประจำ/แผนปฏิบัติราชการ
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ : การพัฒนาระบบบริการที่มีคุณภาพ
๓. เป้าประสงค์ที่ : ๑ ระบบการดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพ
๔. กลยุทธ์ : ๒ พัฒนาระบบบริการด้านการดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
๕. หลักการและเหตุผล

ปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวชเป็นปัญหาสำคัญปัญหานึงของระบบสุขภาพประเทศไทย โดยประมาณการว่าประชากร ๑ ใน ๕ มีปัญหาสุขภาพจิต จากรายงานสถิติของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่าประเทศไทยมีผู้ป่วยจิตเวชที่มีอาการเริ่มต้นรุนแรง ร้อยละ ๑๔.๓ หรือ ๗ ล้านคน โดยเป็นผู้ป่วยจิตเภท ประมาณร้อยละ ๐.๙ หรือ ๔๐๐,๐๐๐ คน ยิ่งไปกว่านั้นการเข้าถึงบริการจิตเวชเพื่อรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพต่อเนื่องในระบบบริการสุขภาพยังต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ถึงแม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในการให้บริการสุขภาพจิตมากขึ้นหรือมียาที่มีประสิทธิภาพก็ตาม การเจ็บป่วยทางจิตในผู้ป่วยโรคเรื้อรังทางกายเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ควรตระหนักรถึง การศึกษาพบว่าอัตราความชุกของการเจ็บป่วยทางจิตในผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน โรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ และโรคกระดูกพรุนสูงกว่าในกลุ่มประชากรทั่วไป (อังศรา คล้ายสุข, ๒๕๖๒) โดยพบว่าในผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจขาดเลือดและโรคหลอดเลือดหัวใจ มีอัตราความชุกของภาวะซึมเศร้าร้อยละ ๑๕-๕๐ และภาวะวิตกกังวล ร้อยละ ๑๐-๕๐ ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง พบมีภาวะซึมเศร้ามากกว่าร้อยละ ๕๐ ในผู้ป่วยมีประวัติความชุกของภาวะซึมเศร้าร้อยละ ๕๐ ประเทศไทยได้มีการศึกษาความชุกของการเจ็บป่วยทางจิตในผู้ป่วยโรคเรื้อรังพบว่า ผู้ป่วยโรคจะเริ่มมีความชุกของภาวะซึมเศร้าร้อยละ ๕๓.๓๐ โรคเบาหวานร้อยละ ๓๙.๖๐๒ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดร้อยละ ๑๕.๕๓ ผู้ป่วยได้วยระยะสุดท้ายร้อยละ ๑๗.๖๔ และในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองร้อยละ ๑๐.๘ (อังศรา คล้ายสุข, ๒๕๖๒) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยโรคเรื้อรังทางกายมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดการเจ็บป่วยทางจิต และการเจ็บป่วยทางจิตที่พบได้ในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ ภาวะซึมเศร้า (Depression) โรควิตกกังวลแบบทั่วไป (Generalized anxiety disorder) โรควิตกกังวลแบบทั่วทั่ว (Panic anxiety disorder)

การเจ็บป่วยทางจิตในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและการรักษา ผู้ป่วยจะขาดแรงจูงใจในการดูแลตนเอง ไม่มีแพทเทอร์มานัด ขาดการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการรักษาและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย เพิ่มอัตราการตายและค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาโรคเรื้อรัง ดังนั้น การป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยทางจิตจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ถึงแม้ว่าบุคลากรทางการแพทย์จะมีบทบาทในการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ แต่ก็อาจมีข้อจำกัดในการดูแลปัญหาการเจ็บป่วยทางจิต การประเมินปัญหาสุขภาพจิตในผู้ป่วยเป็นงานที่สำคัญ แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดของเวลาทำให้ต้องผุ่งเน้นที่การดูแลปัญหาสุขภาพทางร่างกาย อีกทั้งในการประเมินปัญหาสุขภาพจิตและการดูแลปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้นของผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนยังไม่สามารถประเมินได้อย่างครอบคลุม

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตที่มีความซับซ้อนในผู้ป่วยโรคเรื้อรังต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการดูแลปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้น ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และอาสาสมัครสาธารณสุข จึงมีบทบาทสำคัญในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต

ผู้รายงาน

๑๖๗๔

นางสาวอุษา จันทร์พิทยาภิ
พยาบาลพิเศษชำนาญภัย

กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย มีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้เป้าหมายให้ได้รับการประเมิน คัดกรองภาวะสุขภาพจิตเบื้องต้น การสังเกตอาการผิดปกติที่ต้องรับนำผู้ป่วยไปส่งโรงพยาบาลทันที ตลอดจนมีแนวทางในการส่งต่อกรณีมีภาวะสุขภาพจิตอุบัติเฉียบพลันเพื่อให้สามารถป้องกันและเข้ารับการรักษาในระบบบริการสุขภาพได้ เมื่อผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้อาการดีขึ้นจนสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ตามปกติ นอกจากการรักษาทางการแพทย์แล้ว การสร้างความเข้าใจในการใช้ชีวิตร่วมกันในชุมชน รวมทั้งการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมเป็นหัวใจสำคัญในการรักษาผู้ป่วยกลุ่มนี้ด้วย จากความสำคัญดังกล่าวเพื่อลดช่องว่างการบริการและเพิ่มการเข้าถึงบริการคุณภาพบริการและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลพุนพินจึงได้ดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่ายบริการสุขภาพ โรงพยาบาลพุนพิน เพื่อพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข ให้มีองค์ความรู้ในการประเมิน คัดกรองผู้ป่วยอย่างเหมาะสมและสามารถส่งต่อผู้ป่วยได้เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อให้ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในชุมชนได้รับการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตและได้รับการส่งต่อเข้ารับบริการในระบบสุขภาพได้อย่างรวดเร็ว

๖.๒ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะทางวิชาการด้านการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ เพื่อพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่ายบริการสุขภาพโรงพยาบาลพุนพิน

๗. ผลผลิต

๗.๑ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข ได้รับความรู้ เพิ่มทักษะทางวิชาการ ด้านการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต ร้อยละ ๘๐

๗.๒ ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ๙ ร้อยละ ๘๐

๘. ผลลัพธ์

๘.๑ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ ๑๐๐ มีความรู้ มีทักษะทางวิชาการด้านการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต ร้อยละ ๘๐

๘.๒ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ ๑๐๐ มีแนวทางการช่วยเหลือผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีปัญหาสุขภาพจิต สามารถขอรับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางออนไลน์หรือสามารถเชื่อมต่อข้อมูลไปยังสายด่วนสุขภาพจิต ๑๓๒๓ ได้

๙. ตัวชี้วัด

๙.๑ ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้รับการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต และได้รับการส่งต่อเข้ารับบริการในระบบสุขภาพได้ ร้อยละ ๑๐๐

สำเนา

๖๗๔

๑๐. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่ายบริการสุขภาพ โรงพยาบาลพุนพิน และคณะทำงาน จำนวน ๘๐ คน

๑๑. วิธีการดำเนินงาน

๑๑.๑ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานด้านการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต ในกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลและอาสาสมัคร สาธารณสุข

๑๑.๒ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและแกนนำอาสาสมัคร สาธารณสุข

๑๑.๓ จัดอบรมพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและ อาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่ายบริการสุขภาพโรงพยาบาลพุนพิน

๑๑.๔ ทดลองคัดกรองสุขภาพจิตในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในชุมชน

๑๑.๕ สรุป วิเคราะห์ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๑๒. งบประมาณ

เงินบำรุง โรงพยาบาลพุนพิน จำนวน ๑๕,๖๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยมี รายละเอียด ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวัน (จำนวน ๘๐ ชุด X ๗๐ บาท X ๑ วัน)	เป็นเงิน ๕,๖๐๐.๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (จำนวน ๘๐ ชุด X ๓๐ บาท X ๒ มื้อ)	เป็นเงิน ๔,๘๐๐.๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร (จำนวน ๔ ชั่วโมง X ๖๐๐ บาท X ๒ คน)	เป็นเงิน ๔,๘๐๐.๐๐ บาท
๔. วัสดุอุปกรณ์	เป็นเงิน ๘๐๐.๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๖,๐๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันบาทถ้วน)

หมายเหตุ งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

(นางสาวศิริพร คงนารถ)
เจ้าหนังานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

๑๓. ระยะเวลาดำเนินการ

๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๑๔. สถานที่จัดทำโครงการ

ห้องประชุมเรืองอุทัย (ชั้น ๕) โรงพยาบาลพุนพิน

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๕.๑ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอาสาสมัครสาธารณสุข มีความรู้ มีทักษะทางวิชาการ ด้านการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต และสามารถนำไปปฏิบัติในการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตกลุ่มผู้ป่วย โรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

๑๕.๒ ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ได้รับการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตและมีปัญหาสุขภาพจิตสามารถ เช้าถึงและเข้ารับบริการได้อย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

นายแพทย์กฤษณะ

แพทย์

นางสาวจตุกร ฉันทร์กิษย์วารี
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

๑๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑๓.๑ นางสาวจตุพร จันทร์ทิพย์วารี
๑๓.๒ นางรชตกร มีสุข
๑๓.๓ นางสาวบุญยิ่ว จิ่วประดิษฐกุล
๑๓.๔ นางสาวสุจิตรา ชูข่าว

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข
ตำแหน่ง พนักงานธุรการ

ลงชื่อ รัชดา ลีลา ผู้เขียนโครงการ
(นางรชตกร มีสุข)
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ กฤษณะ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวจตุพร จันทร์ทิพย์วารี)
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ นายสำเนียง แสงสว่าง ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพุนพิน

ลงชื่อ นายจิรชาติ เรืองวัชรินทร์ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ล้านนาตั้ง
๙๗๘

กำหนดการโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และอาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่ายบริการสุขภาพ โรงพยาบาลพุนพิน
อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๗
ห้องประชุมเรืองอุทัย ชั้น ๔ โรงพยาบาลพุนพิน

เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
๐๙.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน/พิธีเปิดโครงการ โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพุนพิน	
๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	- สถานการณ์ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีปัญหาสุขภาพจิตในเขตพื้นที่โรงพยาบาลพุนพิน โดย นางสาวจุดพร จันทร์ทิพย์วารี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลพุนพิน	
๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	- ปัญหาทางจิตเวชในกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง <u>๒๗</u> - การป้องกันการเจ็บป่วยทางจิตในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดย วิทยากรจากโรงพยาบาลสุราษฎร์ฯ	
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น. <u>๑๖.๔๔</u>	- แนวทางการคัดกรอง/เครื่องมือการคัดกรองปัญหาทางจิตเวชในกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง - การติดตาม และให้การช่วยเหลือผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีปัญหาสุขภาพจิต โดย วิทยากรจากโรงพยาบาลสุราษฎร์ฯ	
๑๔.๓๐ - ๑๕.๓๐ น. <u>๑๕:๐๖ - ๑๖.๐๐</u>	- การประสานส่งต่อผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีปัญหาสุขภาพจิต ในการเข้าถึงบริการ โดย นางสาวบุญยิ่ว จิ่วประดิษฐ์กุล นักวิชาการสาธารณสุข กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลพุนพิน	
๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	สรุปผล / ซักถาม / ปิดโครงการ	

หมายเหตุ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๑๕ น. และ ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น. รับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน

สำเนา
๑๗๘

นางสาวจุดพร จันทร์ทิพย์วารี
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ